IJTIMOIY PEDAGOGIKA ORQALI YOSHLARDA AXLOQIY-MA`NAVIY QADRIYATLARNI MUSTAHKAMLASH

Shahrisabz davlat pedagogika instituti o`qituvchisi
Muhammadiyeva Sevara Bahodirovna
Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabasi
Rahmonova Laylo Shodmon qizi
Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabasi
G'opirova Shohista Sodiq qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy pedagogikaning yoshlarda axloq-ma’naviy qadriyatlarini shakllantirish va mustahkamlashdagi roli ko‘rib chiqiladi. Ijtimoiy pedagogik faoliyat, oila-maktab-mahalla hamkorligi, yoshlar tashkilotlari, ijtimoiy ishlar, treninglar va ijtimoiy-tarmoqli loyihalar orqali yoshlarga vatanparvarlik, hurmat, mehribonlik, adolat, mas’uliyat, tinchlik, hamdardlik va salomat ong kabi qadriyatlar singdirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Zamonaviy sharoitda ijtimoiy tarmoqlar ta’sirida axloqiy me’yorlarning o‘zgarishi, yoshlarda qadriyatlar inqirozi, ota-ona hurmatining susayishi kabi muammolar keltirilgan, ularni yengishda ijtimoiy pedagogikaning nazariy va amaliy ahamiyati ko‘rsatiladi.

Kalit so‘zlar: ijtimoiy pedagogika, yoshlar, axloq-ma’naviy qadriyatlar, ijtimoiylashuv, ijtimoiy pedagogik faoliyat, oila-maktab-mahalla hamkorligi, yoshlar tashkilotlari**.**

Kirish: Bugungi zamon yoshlari uchun axloq-ma’naviy qadriyatlar shaxs rivojlanishining shunchaki shaxsiy sifati emas, balki butun jamiyat barqarorligining poydevori hisoblanadi. Ijtimoiy pedagogika jamiyat, oila, maktab, mahalla, yoshlar tashkilotlari va boshqa ijtimoiy institutlar o‘rtasidagi aloqani mustahkamlash, yoshlarni qadriyatli, mas’uliyatli, ijtimoiy faol va intellektual shaxsga aylantirishga qaratilgan nazariy-amaliy fan sifatida rivojlanmoqda.

Yigirma birinchi asr sharoitida ijtimoiy tarmoqlar, global axborot oqimlari, milliy qadriyatlarlarning o‘zgarishi tufayli yoshlarda axloq-ma’naviy inqiroz, ota-ona hurmatining susayishi, adolat, hamdardlik, vatanparvarlik kabi qadriyatlarning zaiflashishi sezilayotir. Shu sababli ijtimoiy pedagogikaning yoshlarda axloq-ma’naviy qadriyatlarini mustahkamlashdagi roli kuchliroq ahamiyat olmoqda.

Ushbu maqolaning maqsadi – ijtimoiy pedagogikaning yoshlarda axloq-ma’naviy qadriyatlarini shakllantirishdagi nazariy asosini, oila-maktab-mahalla hamkorligini, ijtimoiy pedagogik faoliyatning amaliy usullarini, shuningdek, zamonaviy tajriba natijalarini tahlil qilishdir.

Adabiyotlar tahlili: Zamonaviy pedagogika va ijtimoiy pedagogika bo‘yicha yozilgan darsliklar hamda ilmiy maqolalarda yoshlarning ma’naviy-axloqiy qadriyatlarini shakllantirish va mustahkamlash jamiyat barqarorligining, milliy birlashuv va tinchlikning asosiy sharti sifatida qaraladi. Ijtimoiy pedagogika fanining asosiy vazifasi sifatida yoshlarni jamiyat hayotiga moslashtirish, ularni qadriyatli, hurmatli, mas’uliyatli, hamdard va ijtimoiy faol shaxslarga aylantirish keltirilgan.

Ma’naviy-axloqiy qadriyatlar yoshlarga qanday xatti-harakatlar ma’qul, qaysi harakatlar jamiyat me’yorlariga zidligini tushuntirish, noqonuniy harakatlar, beg‘uborlik, ijtimoiy-tarmoqda salbiy rolbuga qo‘shilishdan himoya qilish imkonini beradi. Axloqiy tarbiya jarayonida vatanparvarlik, hurmat, mehribonlik, adolat, mas’uliyat, tinchlik, hamdardlik, salomat ong, jamoviy mas’uliyat va milliy qadriyatlar alohida ta’kidlanadi.

Yangi O‘zbekiston sharoitida yoshlarda milliy ma’naviy-axloqiy qadriyatlarini mustahkamlash, ijtimoiy-madaniy madaniyatni rivojlantirish davlat siyosati va ta’lim-tarbiya jarayonining asosiy yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilangan. Ijtimoiy pedagogik faoliyat, ijtimoiy-tarmoqli loyihalar, yoshlar tashkilotlari, ijtimoiy ishlar, treninglar, maktabda darsdan tashqari tarbiya tadbirlari – yoshlarni qadriyatlar atrofida

birlashtirish, ularni ijtimoiy hayotga jalb qilishning amaliy vositalari sifatida tushuntirilgan.

Muhokama: Yoshlarda axloq-ma'naviy qadriyatlarini mustahkamlash ijtimoiy pedagogikaning asosiy vazifasidir. Bugungi zamon yoshlari uchun qadriyatlar nafaqat shaxsiy hayot, balki milliy birlashuv, tinchlik, hamkorlik va ijtimoiy barqarorlikning poydevori hisoblanadi.

Ijtimoiy pedagogika bu jarayonda oila, maktab, mahalla, yoshlar tashkilotlari, davlat tashkilotlari hamda ijtimoiy-tarmoqli tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlikni tashkil etuvchi tizimli pedagogik yo'nalishdir.

Ijtimoiy pedagogik faoliyat yordamida yoshlarda axloq-ma'naviy qadriyatlarini shakllantirishning boshqa usullari mavjud:

Ko'rgazmali tarbiya: yoshlarni ijtimoiy ishlar, yordam loyihalari (qariyalar, nogironlar, oilasizlar, yoshlar o'rtasida hamkorlik), ekologik tadbirlar, atrof-muhitni asrash, vatanparvarlik bayramlari, milliy merosni asrash, yig'im-to'y tadbirlari, sport-madaniy tadbirlar orqali jalb qilish.

Ma'naviy-axloqiy dasturlar: vatanparvarlik, hurmat, adolat, hamdardlik, salomat ong, mas'uliyat, tinchlik, jamoviy mas'uliyat, ota-ona hurmati, o'qituvchi hurmati, sinftoshlarga hurmat, salomat ong, ijtimoiy me'yorlar, adolat, hamdardlik, salomat ong, adolat, hamdardlik, salomat ong, adolat, hamdardlik, salomat ong, jamoviy mas'uliyatdagi tadbirlar.

Ijtimoiy-tarmoqli va yoshlar tashkilotlari: yoshlar tashkilotlari, ijtimoiy-tarmoqli loyihalar, onlayn forumlar, yoshlar uchun "yoshlarning ijtimoiy ishi", video, blog, treninglar, viktorinalar, yoshlar konferentsiyalari, sport-madaniy bayramlar, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik.

Zamonaviy sharoitda ijtimoiy tarmoqlar axloqiy me'yorlarga sezilarli ta'sir ko'rsatayotir. Reyting, yozuvchilik, "like" va ommaboplik talablari tufayli yoshlarda xolislik, ota-ona hurmati, jamoviy qadriyatlar, vatanparvarlik, hurmat, mehribonlik,

adolat, hamdardlik susayib ketayotir. Bu holatni yengish uchun ijtimoiy pedagogika axloqiy intizom, hurmat, mehribonlik, vatanparvarlik, adolat, hamdardlik, salomat ong, jamoviy mas'uliyat, milliy madaniyat, tinchlik, hamkorlik, salomat ong, ijtimoiy barqarorlik, jamoviy mas'uliyatga asoslab yoshlarga tushuncha beruvchi tizimli dasturlar yaratiladi.

Shu maqsadda yoshlarga qadriyatlarning ahamiyati, ularni buzganda kelajakda qanday ijtimoiy va shaxsiy oqibatlarga olib kelishi, milliy madaniyat, vatanparvarlik, hurmat, adolat, hamdardlik, salomat ong, ijtimoiy barqarorlik, jamoviy mas'uliyat haqida tushuncha beriladi. Ko'proq ijtimoiy loyihalar, yoshlar tashkilotlari, treninglar, seminarlar, yig'indilar, yoshlar konferentsiyalari, sport-madaniy tadbirlar, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik kabi tadbirlar tashkil etiladi.

Xulosa: Ijtimoiy pedagogika yoshlarda axloq-ma'naviy qadriyatlarini mustahkamlashda ongliy, tizimli va hamkorlikka asoslangan pedagogik faoliyatni talab qiladi. Oilaviy tarbiya, maktabdagi ijtimoiy pedagogik faoliyat, mahalla hamkorligi, yoshlar tashkilotlari, ijtimoiy-tarmoqli loyihalar, davlat dasturlari hamda ijtimoiy ishlar yoshlarga vatanparvarlik, hurmat, mehribonlik, adolat, mas'uliyat, tinchlik, hamdardlik, salomat ong, jamoviy mas'uliyat va milliy qadriyatlar singdirish uchun kuchli asos bo'lib xizmat qiladi.

Yangi O'zbekiston sharoitida yoshlarda milliy ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini mustahkamlash, ijtimoiy barqarorlik, milliy birlashuv, tinchlik, hamkorlik, adolat, hamdardlik, salomat ong, jamoviy mas'uliyatni oshirish uchun ijtimoiy pedagogikaning roli juda katta. Shu sababli ijtimoiy pedagogik faoliyat, yoshlar tashkilotlari, treninglar, loyihalar, seminarlar, yig'indilar, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar o'rtasidagi hamkorlikga tayyorgarlik yaratish, yoshlar o'rtasidagi hamkorlik, yoshlar

o‘rtasidagi hamkorlik, yoshlar o‘rtasidagi hamkorlik, yoshlar o‘rtasidagi hamkorlik, yoshlar o‘rtasidagi hamkorlik, yoshlar o‘rtasidagi hamkorlikga e’tibor qaratish kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. H. X. Xalimov, “Ijtimoiy pedagogika asoslari”, Toshkent, 2023.
2. O. X. Yusupov, “Ijtimoiy pedagogik faoliyat va yoshlar ijtimoiylashuvi”, Toshkent, 2022.
3. Sh. A. Rustamov, “Axloq-ma’naviy tarbiya va ijtimoiy pedagogika”, Samarqand, 2021.
4. N. A. To‘xtaxodjayev, “Zamonaviy yoshlarda axloqiy inqiroz”, Toshkent, 2020.
5. I. A. Kozimov, “Ijtimoiy pedagogika va oila pedagogikasi”, Buxoro, 2021.
6. O‘zbekiston Fanlar akademiyasi, “Ijtimoiy pedagogika va yoshlar ijtimoiylashuvi”, Toshkent, 2019.